یاسای كوژاندنەوەو جیاكاری زەوی لەناو سنووری شارەوانییەكاندا (إطفاء وإفراز الاراضي داخل حدود البلديات)

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان
بەناوی گەل
ئەنجوومەنی نیشتمانیی كوردستانی عێراق
ژمارەی بڕیار: ١٠
ڕۆژی بڕیار: ١٩٩٨/٤/١٥

بڕیار

پشت بەو دەسەڵاتەی بەپێی برگە (٣)ی مادده (٢) لەیاسای ژمارە (١٠) دەی ساڵی ١٩٩٧پێمان دراوە و لەسەر ئەو بنەمایەی كە ئەنجوومەنی نیشتمانی كوردستانی عێراق لە دانیشتنی ڕۆژی ١٩٩٨/٤/١٤ی دا یاساكاری كردووە، بڕیاری دەرهێنانی ئەم یاسایەماندا:

یاسای ژمارە (٣)ی ساڵی ١٩٩٨
یاسای كوژاندنەوە و جیاكاری زەوی لەناو سنووری شارەوانییەكاندا (إطفاء وإفراز الاراضي داخل حدود البلديات)

ماددەی یەكەم:

دەكرێ زەوی كشتوكاڵی و ناكشتوكاڵی و باغەكانی كە موڵكی تەواو (صرف)ی فەرمانگەكانی هەرێم و كەرتی گشتی و دام و دەزگاكانی شەهید و ڕێكخراوەكانی جەماوەری و پیشەیی و كۆمەڵەكانی هەرەوەزی بیناسازین جیاكاریان تیادا بكرێت(إفراز) بكرێن.

وەهەروەها ئەو باغ و زەوییە ناكشتوكاڵیانەی كە(وەقف)ێكی خەیری ڕاست كراون و دەكەونە نێوان سنووری قۆناغی جێ بەجێكردنەوە(المرحلە قيد التنفيذ) لەڕەنگ ڕێژی بنەڕەتی شارەوانیەكانی هەرێمی كوردستان بەجۆرێک هاودژ نەبێ لەگەڵ ئەو بەكارهێنانانەی كە بۆیان داندراوە.

ماددەی دووەم:

١ـ مافی بەكارهێنان دەكوژێندرێتەوە(يطفأ) لەزەوییە كشتوكاڵی و ناكشتوكاڵییەكانی موڵكی دەوڵەت كە دەكەونە نێوان قۆناغی

جێبەجێکردنەوە(مرحلە قید التنفیذ) لەڕەنگرێژی بنەڕەتی شارەوانیەکانی هەرێمی کوردستاندا.

٢ـ خاوەنی مافی بەکارهێنان(صاحب الحقوق التصرفیە) لەو زەویانە بە ڕێژەیەک قەرەبوودەکرێتەوەکە یەکسانە بە(٨٪)لە کۆی پانتایی ئەو زەویانەی کە مافی بەکارهێنانی کوژێندراوەتەوە و بەناوی ئەوەوە تۆمار دەکرێ وەک مولکێکی تەواو(صرف).

٣ـ خاوەن مافی بەکارهێنان بۆی هەیە ئەو پارچەیەی کە پێی دراوە جیاکاری(إفراز)ی بکا بەمەرجێک هاودژنەبێ لەگەڵ جۆری ئەو بەکاربردنەی کە بۆی دیاری کراوە لە ڕەنگرێژی بنەڕەتی شارەوانییەکاندا.

٤ـ ئەگەر ئەو زەویانەی مافی بەکارهێنانیان تێدا کوژێندراوەتەوە و دەکەونە نێوان ناوچە نانیشتەجێیەکانەوە(مناطق غیر سکنیە) خاوەنەکانیان بەزەوی تر لە ناوچەکانی سوکنا بوون قەرەبوو دەکرێنەوە لەناو سنووری شارەوانییەکان دا کە نرخەکەی هاوسەنگبێ لەگەڵ ئەو ڕێژەیەدا.

ماددەی سێیەم:

١ـ زەوییە کشتوکاڵییەکان کە مولکی تەواو(صرف)ی کەسانی سروشتی و(معنوی)ن (تەنها کۆمەڵەکانی هەرەوەزی بیناسازی نەبن) کە دەکەونە سنووری قۆناغی جێبەجێ کردنەوە (مرحلە قید التنفیذ) لە ڕەنگرێژی بنەڕەتیدا، بە مولک دەکرێن بۆ حکومەتی هەرێمی کوردستانی عێراق، وە بەناوی شارەوانییەکانی پەیوەندیدارەوە (بەگوێرەی شوێنەکەی) تۆمار دەکرێن، ئەگەر ڕەنگرێژی ناوبراو بەکارهێنانی ناکشتوکاڵی بۆ دیاری کردبوو.

٢ـ خاوەنی ئەو زەویانە بەشێوەی(عینی) قەرەبوو دەکرێنەوە بەڕێژەی ١٢٪ لەکۆی پانتایی ئەو زەویانەی کە بەناوی شارەوانییەوە تۆمار دەکرێن مافی ئەوەیان هەیە کە ئەو پارچەی پێیان دراوە جیاکاری(إفراز) ی بکەن کە لەگەڵ ئەو بەکارهێنانەی کە بۆی داندراوە هاودژ نەبێت.

٣ـ ئەگەر زەویەکان بکەونە شوێنی نانیشتەجێ بوون خاوەنەکانیان لە شوێنی سوکنا بوون لەناو سنووری شارەوانییەکاندا قەرەبوو دەکرێنەوە کە هاوسەنگ بێ لەگەڵ نرخی ئەو ڕێژەیەدا، وە هەروەها دەتوانن جیاکاری(إفراز)ی ئەو پارچەیە بکەن کە پێیان دراوە.

ماددەی چوارەم:

بۆ گەیشتن بە قەرەبوویەکی دادوەرانە بۆ کەسانی پەیوەندیدار دەشێ لاری بوون (إعتراض)نیشان بدەن لەسەر بڕیاری لیژنە تایبەتمەندە جێبەجێکەرەکانی حوکمەکانی ئەم بڕیارە لە لای دادگای بەرایی شوێنی عەقارەکە لەماوەی (١٥)ڕۆژدا لە مێژووی ئاگاداربوون بە بڕیارەکەوە، بڕیاری دادگاش بن بڕە، وە لەسەر دادگاکانیشە کە بە پەلە سەیری ئەم لاری بوونانە بکەن.

ماددەی پێنجەم:

لەسەر سەرۆکایەتی ئەنجوومەنی وەزیرانە ڕێنمایی پێویست دەربهێنێ بۆ ئاسانکاری جێبەجێ کردنی حوکمی ئەو یاسایە.

ماددەی شەشەم:

لەسەر وەزیرە تایبەتمەندەکانە حوکمەکانی ئەو یاسایە جێبەجێ بکەن.

ماددەی حەوتەم:

ئەم یاسایە لە ڕۆژی دەرهێنانیەوە جێبەجێ دەکرێ و لە ڕۆژنامەی ڕەسمیدا بلاو دەکرێتەوە.

جوهر نامق سالم

سەرۆکی ئەنجوومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق